

ΑΨΑΛΤΟΣ

ΒΑΘΕΙΑΝ θυελλώδη νύκτα, πρὸς ὄρθρον βαθύν, ὁ ὄμβρος ἐκόπασεν αἰφνης, καὶ δαιμονιώδης τυφών, κραταῖος ἄνεμος ἐφύσητε, κ' ἔπαυσεν ὁ κατακλυσμὸς τοῦ νεροῦ, ἀφοῦ ἐπὶ τρεῖς ὥρας εἶχε κάμῃ νὰ πλεύσῃ ὅλον τὸ χωρίον εἰς τὴν κοιλάδα τὴν παράλιον. Ὁ μέγας χεῖμαρρος εἰς τὸ μέσον τῆς ὥραιας λεκάνης, ἐξεχείλισε, παρέσυρε δύο γεφύρας, ἐπλημμύρησεν εἰς ὅλα τὰ χαμόγεια καὶ τὰ σπιτάκια τῶν πτωχῶν, κ' ἔκαμε νὰ κολυμβοῦν γυναῖκες καὶ παιδία, καὶ κτήνη εἰς τὸν καταρράκτην τὸν βαθύν. Τὸ νερόν ὑψώθη ἕως τὰ πατώματα τῶν πτωχικῶν οἰκιῶν, οἱ περισσότεροί τῶν κατοίκων ἐπρόφθασαν νὰ φύγουν εἰς τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ μετέωρα. "Ο,τι ἡδύνατο νὰ διακρίνῃ τις εἰς τὸ στίλβον ἐκεῖνο σκότος, ἦτο μόνον ἓν χάος πλωτόν. Δὲν ἐφαίνετο πλέον ἄστρον οὔτε πούλια, οὔτε πετεινὸς ἐλάλει, οὔτε ὥρολόγι ἐσήμεινεν. Ἐφαντάζετό τις ὅτι ἡ νύκτα ἐκείνη τοῦ φθιλοντος Νοεμβρίου δὲν ἔμελλε ποτὲ νὰ τελειώσῃ. Αἰφνης, περὶ τὰ μεσάνυχτα, ἠκούσθη μεγάλη, ἐξωτική κραυγὴ :

— Πῖ πῖ πῖ ! πῖ πῖ ! πῖ ! πῖ !

Ἡ φωνὴ ἐκείνη ἦτο ἀνεξήγητος. Καμμία πτωχὴ γραῖα δὲν θὰ ἦτο ἰκανὴ νὰ φωνάξῃ, τέτοιαν ὥραν, τῆς πάπιας της, αἵτινες, ἄλλως, θὰ εἶχον εὐρεῖ τὴν χαράν των, καί, καθὼς ἐβεβαίω-
νεν εἰς χωρικός, ὅστις ἔλεγε ὅτι ἠξεύρει ἀπ' αὐτά, βεβαίως «ἐκοιμῶντο πλέουσαι εἰς τὸ νερόν.» Ἡ φωνή, ἐκτάκτως ὀξεῖα, ἦτο ἴση μὲ τὸν ἦχον δέκα συρίγγων, καὶ δὲν ἡδύνατο νὰ εἶνε ἀνθρωπίνη. Κατὰ τὴν λογικωτέραν φανεῖταν τότε ἐξήγησιν, αὐτὸς ὁ ἄρχων τοῦ σκότους εἶχε τολμήσει νὰ προβάλλῃ τὸ ἄσχημον ρύγχος του ἀπὸ καμμίαν θυρίδα τοῦ ζοφεροῦ ἀγνώστου, μέσα εἰς τὸ ὑγρὸν ἐκεῖνο ἕρεβος, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κρύψῃ τὴν μαύρην χαιρεκακίαν του, διότι ἔβλεπε τοὺς ἀνθρώπους νὰ πλέουν, ὡς νὰ εἶχον μεταμορφωθῇ εἰς τὸ γένος τῶν νησῶν,

ἔρρηξε τὴν κραυγὴν ἐκείνην τοῦ πικροῦ σαρκασμοῦ πρὸς τὴν ταλαίπωρον ἀνθρωπότητα.

*
* *

Τέλος, μετὰ μακρὰς ὥρας, μέγας ἄνεμος τυφῶν μανιωδῶς ἐφύσησεν. Ἐσίγησεν ὁ μονότονος ροῖθδος τῆς βροχῆς, ὁ βαθὺς ῥόχθος τῶν κυμάτων ἀντήχει τῶρα ἀπὸ τὸν λιμένα, καὶ ὁ φρενιαστικός συριγμὸς τῶν τροχαλιῶν, καὶ ἡ βάναντος κλαγγὴ τῶν ἀλύσεων, τὰς ὁποίας ἐξέσυρε κ' ἐπαίξεν ἡ τρικυμία. Σιμὰ εἰς πέντε ἢ ἑξὸς ὀγκώδη σκάφη, ἀσφαλῶς ἀραγμένα, ἓνα μικρὸν κόττερο, νέο σκαρί, ἐφαίνετο νὰ σαλεύῃ εἰς τὸν γνόφον τὸν βαθύν, ἀνάμεσα εἰς τὸ Δασκαλειό, τὸ βραχῶδες χθαμαλὸν νησιδίον, καὶ εἰς τὸν παλαιὸν Μῶλον, δίπλα εἰς τὰ ῥηχά, τὰ ἀπλούμενα ἐκεῖθεν τῶν ἐκβολῶν τοῦ χειμάρρου. Στιγμὴν τινα, ὅταν ὁ ἄνεμος εἶχε φθάσει εἰς τὸ ἔπακρον τῆς λύσεως του, κρότος ὀξύς ἤκούσθη ἀπὸ τὸ κόττερον, ὅστις ἐξεχώριζε καὶ ἀπὸ τὸν ῥόχθον τῶν κυμάτων, καὶ ἀπὸ τοὺς συριγμοὺς τῶν τροχαλιῶν. Ἦτον ὡς κραυγὴ ἀγωνίας.

Δύο ἢ τρεῖς θαλασσινοὶ κατοικοῦντες εἰς τὸ παραθαλάσσιον, σιμὰ εἰς τὴν προκυμαίαν, εἶχον ἀνοίξει τὰ παράθυρά των, κ' ἐκύτταζαν ἀνήσυχοι τὰ χειμαζόμενα πλοῖα. Οὗτοι ἐνόησαν τί ἐσήμαινεν ἡ κραυγὴ ἢ ὁ κρότος αὐτός. Ὁ εἰς τότε ἐφώναζε πρὸς τὸν γείτονά του :

— Ποιὸς νὰ πάῃ, καπετὰν Στέργιο, νὰ φωνάξῃ αὐτὸν τὸν Μῆτρο, τὸν νειόγαμπρο; Δὲν τὸ βλέπω καλὰ τὸ κόττερο.

— Ποιὸς νὰ πάῃ, καπετὰν Νικόλα; ἀπήντησεν ἀπαθῆς ὁ Στέργιος.

— Ἄλοι-ᾶ ὁτὸν καὶ μένον τὸν Φραγκούλα! εἶπεν ὁ πρῶτος ὁμιλήσας.

Οἱ δύο ναυτικοὶ ἦσαν μὲ τὰ νυχτικὰ των. Ἄλλως ἤξευραν ὅτι ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ μικροῦ σκάφους εἶχε συνήθειαν νὰ κοιμᾶται κατ' οἶκον, ἡ δὲ οἰκία του δὲν εἶχε τὸ πλεονέκτημα νὰ εἶνε παραθαλασσία. Τὸ κόττερο ἦτον «νέο σκαρί», καὶ ὁ καπετάνιος τοῦ ἦτον «νειόγαμπρος.» Μόνον ὑπῆρχον ἐντὸς τοῦ πλοίου ὁ σύντροφός του, γέρων ναυτικός, ὁ Κῶτσος, ὁ Φραγκούλας, ὅστις εἶχεν ἔργον νὰ φυλάγῃ τὸ πλοῖον.

Μόλις ἐξέφερεν ὁ ὀνομασθεὶς Καπετὰν Νικόλας τὸν ἐλαφρὸν ἐκεῖνον ταλανισμόν, καὶ ὡς ἀπάντησις εἰς τὸ ἄλοι ἐκεῖνο, φοβερός τριγμὸς καὶ κρότος μετὰ ὀξέος συριγμοῦ ἀντήχησε. Ἦτον ὡς καγχασμὸς θαλασσίου θαίμονος εἰς τὸ σκότος. Μέσα εἰς τὴν

πάλην τῶν στοιχείων, καὶ εἰς τὸν ποικίλον ὀρυμαγδόν, ἄπειρον ὄμμα καὶ μὴ ἐξησκημένον ὥτιον, τίποτε δὲν θὰ ἡδύνατο νὰ διακρίνῃ. Μόνον οἱ δύο πλοίαρχοι, ἀπὸ τὰ παράθυρά των, πάραυτα ἐνόησαν καὶ ἀφῆκαν διπλὴν κραυγὴν.

— Πάει τὸ κόττερο ! εἶπε μετ' ἀληθοῦς πόνου ὁ Νικόλας. Κρίμα 'στο ! κρίμα 'ς !

— Τύφλα ! εἶπεν ἀνάληγτος, αὐστηρὸς τιμητῆς ὁ Στέργιος.

*
* *

Τὸ πρῶν, ὅλοι ἔμαθαν ὅτι ἡ τρικυμία ἐξέστυρε τὰς ἀγκύρας τοῦ μικροῦ κοττέρου, καὶ τὸ πλοῖον ἔγινεν ἄφαντον, μαζὶ μὲ τὸν Κῶτσον τὸν Φραγκούλαν, τὸν μόνον ἐπ' αὐτοῦ ναυβάτην. Εὐρέθησάν τινες διὰ νὰ ὑπάγουν νὰ κράξουν τὸν πλοίαρχόν του, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκία εὐρίσκετο ἓνα ὁρομίσκον παραμέσα ἀπὸ τὴν προκυμαίαν· ἀλλ' ἦτο ἄργά πλέον. Ἀπόπειρα εἶχε γείνη, μὲ μίαν μεγάλην σκαμπαβίαν, μὲ ἑξ κωπία, νὰ πλεύσῃ πρὸς τὸ νότιον μέρος, εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος, μὲ τὸν λυσσῶντα ἄνεμον τὸν πνέοντα ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ «μπουτάρουν», ἤτοι νὰ κατευθυνθῶσι πρὸς τὰ ἐκεῖ. Τὸ πλοῖον εἶχε γίνη ἄφαντον.

Τὴν ἐπαύριον, εἶχε γίνη εὐδία. Δὲν ὑπῆρχε πλέον ἢ μικρὰ φουσκοθαλασσιά κ' ἐλαφρὰ πνοή, ὁμοία μὲ τὸν πείσιμονα γρυσμὸν τοῦ μετὰ κόπου κατατιγασθέντος ἐξαγριωμένου σχύλου. Ὅλοι ἐσυλλυποῦντο τὸν νεαρὸν καπετὰν Μῆτρον, καὶ ὅλοι ἔκαμνον, ὅπως συνειθίζουσιν οἱ ναυτικοί, ἢ κατὰ πρόσωπον, ἢ ὀπίσθεν τῶν νώτων, τὰς ἀμειλίχτους ἐκ τῶν ὑστέρων ἐπικρίσεις των. Βέβαια, ὁ Μῆτρος ἦτο νέος κυβερνήτης. Ἔως τότε εἶχε ταξειδεύσει ἐπὶ χρόνους ὡς ναύτης εἰς μεγάλα πέλαγα, μὲ τὴν σκούναν τοῦ πατρός του. Ἐπόμενον ἦτο νὰ εἶνε «ἀτζαμῆς», καὶ νὰ μὴν εἰξεύρῃ καλὰ οὔτε ἀπὸ ἀκτοπλοῖαν, οὔτε πῶς νὰ «σιγουράρῃ» τὸ πλοῖόν του εἰς τὸν λιμένα, ἀφοῦ μάλιστα ἔκοιμᾶτο κατ' οἶκον. Νιόγαμβρος, νέος σκαρί. Ἄλλοι — ᾶ ! στὸν Φραγκούλα.

*
* *

Ναί, ὁ Φραγκούλας, ἦτον γέρος, καὶ ἠμπορεῖ νὰ ἦτον σχεδὸν ἀνίκανος. Παράξενος, στραβός, μισοπάλαθος. Ἀλλοίθωρος, ἀλλόκοτος καὶ ἀλλόφρων. Τὸν εἶχε διώξῃ ἡ γυναῖκα του. Ἐπὶ τινὰ χρόνον ἔμενεν εἰς ἓνα κατῶγι, διὰ ψυχικόν. Ἐπῆγαινε μὲ τῆς βάρκες, εἰς ψάρευμα ἢ μικροὺς ναύλους, ἀλλὰ συνήθως ἐξε-

νυχτοῦσε στὸ κατῶγι. Τέλος, ὅταν ἔφτιασε τὸ κόττερο ὁ Μη-
τρος, ὅστις ἦτο δευτέρος ἀνεψιός του, τὸν προσέλαβεν ὡς τα-
κτικὸν συμπλωτῆρα, ἅμα καὶ νηοφύλακα. Πρὸς τί νὰ ὑποχρεώ-
νεσαι, τοῦ εἶπε, «μπάρμπα», νὰ κοιμᾶσαι στὸ ξένο κατῶγι;
ἀφοῦ «καλλίτερα γιὰ σένα», σ' ἔδιωξεν ἡ γυναῖκά σου; ἔλα νὰ
κοιμᾶσαι μέσ' τὸ κόττερο, κάτω στὴν πλώρη, ποῦ κάνει με-
γάλη ζέστη, ζέφκι, καὶ καλοπερασιά.

* *

Ὁ καυμένος, ὁ Κῶτσος, ὀλίγας ἡμέρας πρὶν, εἶχε συμβῇ,
εἰς τὴν κηδεῖν ἑνὸς παλαιοῦ γείτονός του, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν
ναόν, ἐνῶ ἐψάλλετο ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία. Δὲν ἦτο τακτικᾶ
φιλακόλουθος. Μερικοὶ τὸν ἐπείραζαν, καὶ τὸν ἔλεγαν «φαρμα-
σῶνον.» Ἄλλ' αὐτὸς ἦτο ἐξ ἰδιοσυγκρασίας σκεπτικός, ἰδιότρο-
πος ἐν τῇ ἀσυνειδήτῳ φιλοσοφίᾳ του. Διῆλθεν ἄνωθεν τοῦ χο-
ροῦ, πρὸ τῶν βαθμίδων τοῦ βήματος καὶ ἐπλησίασεν εἰς ἕνα νέον
δημοδιάσκαλον, ὅστις ἐσυνείθιζε νὰ ψάλλῃ, καὶ κατὰ τὴν κη-
δεῖαν αὐτὴν ἴστατο ἀριστερά, βοηθῶν τοὺς ἱερεῖς, εἰς τὸν στί-
χον: «Κύριε ἀνάπαυσον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου», τὸν ὁποῖον
ἐπανελάμβανεν ἐκ περιτροπῆς ὁ ψάλτης. Ὁ Φραγκοῦλας ἄλλο-
κότως ἐγέλασε, καὶ εἶπε μὲ φωνὴν σχεδὸν ἀκουστήν:

— Ἀνάθεμα στὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου; Τί λές δάσκαλε;

Ὁ ψάλτης τοῦ ἔνευσε μόνον νὰ σιωπήσῃ. Καὶ μὲ κυκλοτερές
βλέμμα πρὸς τοὺς ἄλλους, τοὺς ἐσύστησε νὰ μὴ δώσουν προσο-
χήν, διὰ νὰ μὴ γίνῃ χασμωδία.

Ὁ Φραγκοῦλας μετ' ὀλίγον καὶ πάλιν ἐπανελάβε:

— Τί τοὺς ψαίλνετε; ... Τί τοὺς κάνετε νάνι - νάνι; ... Ὅλοι
στ' ἀνάθεμα θὰ πᾶμε! ...

Ὁ διδάσκαλος καὶ πάλιν τοῦ ἔνευσεν αὐστηρῶς. Καὶ ὁ Κῶ-
τσος ἀπεμακρύνθη.

* *

Καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπέπρωτο, ὁ γέρων οὗτος ναυτικός,
ὅστις, τὴν πρωῒαν ἐκείνην, — τίς οἶδε; — μὲ τὴν πένθιμον ἐκει-
νήν εὐθυμίαν του, ἄλλην πρόθεσιν ἴσως δὲν εἶχεν, εἰμὴ νὰ ὑπο-
δείξῃ τὸ μάταιον, καὶ τὸ συνθηματικόν, καὶ τὸ ἀγοραῖον πάσης
ἀνθρωπίνης συνθηείας, ὡς καὶ αὐτῆς τῆς νεκρωσίμου πομπῆς ὁ
γέρων οὗτος, ὅστις δὲν ἦτο εἰμαρμένον ν' ἀξιοθῇ οὔτε τῆς ἐσχά-
της παραμυθίας, οὔτε τῆς κηδεύσεως, ἐμελλε νὰ ἰδῇ ὅλην τὴν
φοβερὰν, τὴν δαιμονιώδη πομπήν, ὅλων τῶν στοιχείων τ' οὐ-

ρανοῦ, τῶν ἀνέμων, τῶν κυμάτων τὴν φρικώδη συνοδίαν ὀργουμένην μανιωδῶς περὶ τὴν γηραιὰν κεφαλὴν του, γύρω εἰς τὴν λευκὴν ἀκτένιστον κόμην του· κ' ἔμελλεν ἐν τριγμῷ ἀλύσειν καὶ τροχαλιῶν καὶ ἀρμένων, νὰ καταποντισθῇ εἰς τὸ κύμα, «ἄψυχτος, ἀσταβάνωτος, ἀμοιρολόγητος.»

A. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

ΘΑΥΜΑΤΑ ΑΝΑΔΙΠΛΑΣΙΑΣΜΟΥ

(δύο λογιστικαὶ ἐκπλήξεις)

ΕΙΝΕ γνωστὸν τὸ ἀνέκδοτον ἐκεῖνο περὶ τοῦ Σάχου τῆς Περσίας, ὅστις προσεφέρθη νὰ ἀνταμείψῃ βασιλικώτατα τὸν μεγαλοφυᾶ ἔφευρέτην τοῦ ζατρίκιου. Ἄλλ' οὗτος, ἀφοῦ κατέπληξε τὸν μονάρχην μὲ τὴν θαυμασίαν του ἐπινόησιν, διότι πράγματι τὸ σκάκι εἶνε τὸ ἐπιστημονικώτερον καὶ πολυπλοκώτερον τῶν παιγνιδίων — ἐσκέφθη νὰ τοῦ προξενήσῃ καὶ ἄλλην ἀκόμη μεγαλειτέραν ἐκπλήξιν. Καί, μετριοφρονῶν τάχα, συνήνεσε νὰ δεχθῇ καὶ τι ἀπὸ τὴν βασιλικὴν του γενναιοδωρίαν, καὶ τι μικρᾶς ἀξίας, ἀπλῶς πρὸς ἀνάμνησιν.

— Ἀφοῦ ἐπιμένετε, Μεγαλειότατε, διατάξατε, παρακαλῶ, νὰ μοῦ δώσουν ἓνα σπυρὶ σιτάρι, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἀναδιπλασιασθῇ 64 φορές, ὅσα δηλαδὴ τετραγωνίδια ἔχει τὸ σκάκι.

— Πφφφ!!... σπουδαῖο πρᾶγμα!... ἀνεκάγχασεν εἰρωνικῶς ὁ Σάχης. Βρὲ ἄνθρωπε, ἐγὼ θέλω νὰ σοῦ κάμω ἓνα δῶρο ποῦ νὰ ξίξῃ, καὶ σὺ μοῦ γυρεύεις σιταρόσπυρα!...

Ἐν τούτοις ὅταν οἱ ἀποθηκάριοι τῶν βασιλικῶν σιτοβολώνων, ἀνύποπτοι εἰς τὸ ἀπροσδόκητον ἀποτέλεσμα, ἔκαμαν 64 φορές τὸν ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ ἐνὸς κόκκου σίτου καὶ ἔφθασαν εἰς τὸ μυθῶδες ποσὸν τῶν 8,734.154,404,677,258,016 ἥτοι εἰς ὀκτὼ πεντάκις ἑκατομμύρια, 734 τετρακιςεκατομμύρια καὶ οὕτω καθέξῃς· ὁ Σάχης ὁ ταλαίπωρος ἔμεινεν ἐμβρόντης. Ἐπρεπε νὰ ἔχῃ ὄγκον καὶ βάρος σίτου μεγαλιέτερον τῆς γῆς διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν ὀλιγάρκειαν τοῦ ἔφευρέτου!!

Παρόμοιον, ἴσως δὲ καὶ ἐκπληκτικώτερον θαῦμα ἀνατοκισμοῦ παρουσιάζει καὶ τὸ ἑξῆς πρόβλημα:

Ἐὰν κατετίθεντο ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Χριστοῦ 5 λεπτὰ ἀνατοκίζόμενα πρὸς 5 τοῖς 0/0 μέχρι σήμερον, τί κεφάλαιον νομίζετε ὅτι θὰ ἀποτελεῖτο κατὰ τὸ διάστημα τῶν 1905 ἐτῶν;

Θὰ τὸ πιστεύσετε; Ἴσως ὄχι. Καὶ ὅμως αὐτὸ μᾶς βεβαιώνουν οἱ ἀριθμοί. Πέντε λεπτά, πρὸς 5 τοῖς 0/0 εἰς 1905 ἔτη ἀνατοκίζόμενα